

Waarom staan er zoveel rare woorden in sinterklaasliedjes?

Gard, smart, wimpels, tabberd, kapoentje... Als klein, klein kleutertje zing je het allemaal braaf mee. Al zong je misschien 'Al waaien zijn wimpers' in plaats van 'wimpels' en 'Kom binnen goede viskop' in plaats van 'bisschop'.

Al die lastige woorden in sinterklaasliedjes! Hadden ze dat nou niet een beetje makkelijker kunnen maken? Die liedjes zijn immers voor kinderen bedoeld.

Sinterklaasliedjes zijn ingewikkeld, omdat ze vaak erg oud zijn. Ze komen uit een tijd waarin 'wimpels' een heel normaal woord was voor 'linten' en waarin iedereen wist wat een tabberd was. (En als je hoofdstuk 3 gelezen hebt, weet jij het ook.)

De eerste sinterklaasliedjes stammen uit de middeleeuwen. Al heetten ze toen nog 'Sint-Nicolaasliederen'. Dat klinkt een stuk plechtiger. Deze liederen werden dan ook in de kerk gezongen. Ze gingen over de wonderen van de Heilige Nicolaas van Myra. Van die allereerste Sint-Nicolaasliederen wordt er niet één meer bij de schoorsteen gezongen.

Dat geldt ook voor de liefdesliedjes van Sinterklaas.

Pardon, de LIEFDESliedjes van Sinterklaas?
Ja, die bestonden ook.

Niet dat Sinterklaas met een gitaar en gel in zijn haar optrad voor een zaal vol gillende meisjes. De liedjes gingen óver Sinterklaas. Sint-Nicolaas, de heilige die jongens en meisjes bij elkaar bracht, zodat ze konden trouwen, kinderen krijgen en lang en gelukkig leven. (Tenminste, dat stond op het verlanglijstje.)

Een van die liedjes van verlangen heet 'Meisjes Bede' en gaat zo:

♪
Sint Nicolaas goedheilig man!
Hooft mijn bidden en mijn smeken
Voor die u in nood aanspreken
U roep ik heel drouwig an;
Niet om soete kook of vijgen
Of om kinderpoppengoed
Laat mij maar een vijer krijgen
Die mijn minnelust voldoet
p # ♪ ♪ ♪ f

Omdat sinterklaas tegenwoordig een feest voor kinderen is, zingen we die liedjes ook niet meer. Maar een paar oeroude liederen zijn wel overgebleven. Dit lied uit 1654 lijkt bijvoorbeeld heel veel op een lied dat je vast wel kent:

♪ Sinter Klaas, o Heil'ge Man
Trek je beste Tablaart an. ↓
En wil je me dan wat geven. ↘
Zo dien ik je al mijn leven
d [H]

'Sinterklaas Kapoentje' stamt uit de negentiende eeuw, de tijd dat nog iedereen wist wat een kapoen was. Toen had het woord twee betekenissen:

Een gecastreerde haan: een haan die geen kuikens kan maken bij een kip.

Een schurk, een boef. Een beruchte moordenaar heette Klaes Kapoen.

Sinterklaas werd in dit lied dus vergeleken met een gecastreerde haan of een misdadiger. Niet erg aardig. Misschien dat 'Sinterklaas Kapoentje' daarom de negentiende-eeuwse versie was van stoute sinterklaasliedjes als:

Nu zingen alle Nederlandse kinderen dit lied zonder te weten wat 'kapoen' betekent. Vlaamse kinderen kennen het woord nog wel, maar het heeft een heel andere betekenis gekregen. Een kapoentje is een stout, schattig kind: een boefje.

De meeste sinterklaasliedjes die we nu nog kennen, komen uit de tweede helft van de negentiende eeuw en de eerste helft van de twintigste eeuw. Ze werden speciaal voor kinderen geschreven, dus scheldwoorden staan er niet meer in. Wel klinken ze soms nogal ouderwets. Want als je wilt dat je vrienden het wat zachter doen, roep je niet meer: 'Makkers, staakt uw wild geraas!'

Kinderen zongen het om 'lekker stout' te zijn. Volwassenen zongen het omdat Sint-Nicolaas een katholieke heilige was en de katholieke kerk in het noorden en midden van Nederland in die tijd nog steeds niet geliefd was. Katholieke geestelijken mochten niet trouwen en werden daarom voor 'kapoenen' uitgescholden.

SINTERKLAASLIEDJES-woordenboek

— Zie de maan schijnt door de bomen —

Zie de maan schijnt door de bomen

Makkers staakt uw wild geraas

't Heerlijk avondje is gekomen

't avondje van Sinterklaas.

Vol verwachting klopt ons hart

Wie de koek krijgt, wie de gard

Vol verwachting klopt ons hart

Wie de koek krijgt, wie de gard.

Jongens, ophouden met dat lawaai

Wie er koek krijgt, wie de roe

O wat pret zal 't zijn te spelen

Met die bonte harlekijn

Eerlijk zullen we alles delen

suikergoed en marsepein.

Maar, o wee, o bitt're smart

kregen wij voor koek een gard

Maar, o wee, wat bitt're smart

kregen wij voor koek een gard.

clownspop

Maar, o jee, wat een verdriet

In plaats van koek, kregen we de roe

— De zak van Sinterklaas —

De zak van Sinterklaas, Sinterklaas, Sinterklaas,

De zak van Sinterklaas,

O jongens, jongens 't is zo'n baas!

Daar stopt hij, daar stopt hij,

Daar stopt hij blij van zin.

De hele, de hele, de hele wereld in!

De zak van Sinterklaas, Sinterklaas, Sinterklaas,

De zak van Sinterklaas,

O jongens, jongens 't is zo'n baas!

Hij is voor groot en klein,

Groot en klein, groot en klein

Hij is voor groot en klein

Voorzien, voorzien van marsepein.

En bergen, en bergen

En bergen suikergoed,

Zo lekker, zo lekker

Zo lekker en zo zoet.

Maar onderin die zak,

In die zak, in die zak

Maar onderin die zak,

Daar zit een hele grote plak.

Voor 't luie, voor 't luie

Voor 't luie, stoute kind,

Zeg past hij, zeg past hij,

Zeg past hij jou ook vrind?

Want onderin die zak,

In die zak, in die zak

Ja, onderin die zak

daar ligt een hele grote plak.

Daar stopt hij, met een goed humeur

Hij heeft marsepein bij zich

Een plat stuk hout om mee te slaan

vriend